

ЗАКОН

О УДРУЖЕЊИМА

И. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се оснивање и правни положај удружења, упис и брисање из регистра, чланство и органи, статусне промене и престанак удружења, као и друга питања значајна за рад удружења.

Овим законом уређује се и статус и деловање страних удружења.

Појам удружења

Члан 2.

Удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.

На политичке странке, синдикате, удружења организована ради обављања одређених делатности у циљу стицања добити, спортске организације и удружења, цркве и верске заједнице, спонтана привремена повезивања више лица и друга удружења чији је рад уређен посебним законом, одредбе овог закона сходно се примењују у питањима која нису уређена тим посебним законом.

На удружења која немају статус правног лица, сходно се примењују правна правила о грађанском ортаклуку, осим ако овим законом није другачије одређено.

Забрањена су тајна и паравојна удружења.

Слобода и циљеви удруживања

Члан 3.

Удружење се оснива и организује слободно и самостално је у остваривању својих циљева.

Циљеви и деловање удружења не могу бити усмерени на насилно рушење уставног поретка и нарушавање територијалне целокупности Републике Србије, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање и подстицање неправедности, мржње и нетрпељивости засноване на расној, националној, верској или другој припадности или опредељењу, као и полу, роду, физичким, психичким или другим карактеристикама и способностима.

Одредба става 2. овог члана примењује се и на удружења која немају статус правног лица.

Упис у Регистар

Члан 4.

Упис у регистар удружења је добровољан.

Удружење стиче статус правног лица даном уписа у регистар.

Јавност рада

Члан 5.

Рад удружења је јаван.

Остваривање јавности рада уређује се статутом удружења.

Време на које се оснива удружење

Члан 6.

Удружење се оснива на неодређено или одређено време.

Ако у оснивачком акту није другачије одређено сматра се да је удружење основано на неодређено време.

Савези и делови удружења

Члан 7.

Удружење се може удруживати у савезе и у друге асоцијације у земљи и иностранству (у даљем тексту: савези).

На савезе из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона када се седиште савеза налази на територији Републике Србије.

Део удружења (секција, група, клуб, огранак, подружница и др) нема статус правног лица.

Статусне промене

Члан 8.

Статусне промене удружења врше се на начин утврђен овим законом.

Законитост рада удружења

Члан 9.

Удружење остварује активности у складу са законом, статутом и другим општим актима, као и правилима савеза чији је члан.

ИИ. ОСНИВАЊЕ И НАЗИВ

Оснивачи удружења

Члан 10.

Удружење могу основати најмање три оснивача, с тим што најмање један од оснивача мора имати пребивалиште, односно седиште на територији Републике Србије.

Оснивачи удружења могу бити пословно способна физичка или правна лица.

Малолетно лице са навршених 14 година живота може бити оснивач удружења уз изјаву о давању сагласности његовог законског заступника у складу са законом.

Изјава из става 3. овог члана мора да садржи потврду о овери потписа у складу са законом.

Оснивање удружења и оснивачки акт

Члан 11.

Удружење се оснива усвајањем оснивачког акта и статута и избором лица овлашћеног за заступање, на оснивачкој скупштини удружења.

Оснивачки акт удружења садржи: лична имена, односно називе оснивача и њихова пребивалишта, односно седишта; назив и седиште и адресу удружења; област остваривања циљева удружења; циљеве ради којих се оснива; лично име и пребивалиште и адресу лица овлашћеног за заступање удружења; потписе оснивача и њихове јединствене матичне бројеве грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе за осниваче који су страни држављани и датум доношења оснивачког акта.

Правно лице као оснивач потписује се тако што његов заступник уз назив правног лица додаје свој потпис и печат, матични број и пореско идентификациони број (ПИБ) правног лица.

Статут удружења

Члан 12.

Статут је основни општи акт удружења.

Други општи акти, ако их удружење доноси, морају бити у сагласности са статутом.

Одредбе другог општег акта удружења које су супротне статуту, ништаве су.

Статутом се обавезно уређује: назив и седиште удружења; област остваривања циљева, циљеви ради којих се оснива; унутрашња организација, органи, њихова овлашћења, састав, начин избора и опозива, трајање мандата и начин одлучивања; поступак за измене и допуне статута и поступак доношења и измена других општих аката удружења, ако их доноси; заступање удружења; остваривање јавности рада; услови и начин учлањивања и престанка чланства; права, обавезе и одговорност чланова; начин стицања средстава за остваривање циљева и располагање средствима, укључујући и одредбе о привредној или другој делатности којом се стиче добит, ако је удружење обавља; начин одлучивања о статусним променама и престанку рада; поступање са имовином удружења у случају престанка удружења; поступак усвајања финансијских и других извештаја; изглед и садржина печата; друга питања утврђена законом.

Статутом се могу уредити и друга питања од значаја за рад удружења.

Назив удружења

Члан 13.

Удружење има назив.

Назив удружења мора бити на српском језику и ћириличком писму.

Назив удружења може садржати поједине стране речи ако оне чине назив међународне организације чије је удружење члан, ако су те речи уобичајене у српском језику, ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, или ако се ради о речима на мртвом језику.

Назив удружења, ако је то предвиђено статутом, може бити и на језику и писму националне мањине. Назив на језику и писму националне мањине уписује се у регистар после назива на српском језику и ћириличком писму.

Назив удружења, ако је то предвиђено статутом, може се уписати у регистар и у преводу на један или више страних језика, после уписа назива удружења на српском језику и ћириличком писму, односно језику и писму националне мањине.

Назив удружења не може да садржи елементе предвиђене чланом 3. став 2. овог закона.

Скраћени назив удружења

Члан 14.

Удружење може имати и скраћени назив, који се одређује статутом.

Скраћени назив уписује се у регистар.

Употреба назива удружења

Члан 15.

Назив и скраћени назив удружења употребљавају се у правном саобраћају у облику у коме су уписани у регистар.

Разликовање назива удружења

Члан 16.

Назив новооснованог удружења не може бити идентичан називу других удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у регистар.

Назив удружења не сме да буде заменљив са називом другог удружења нити да изазива забуну о удружењу, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

Седиште удружења

Члан 17.

Удружење има седиште.

Седиште удружења мора бити на територији Републике Србије, с тим да се као седиште одређује она јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази место из кога се управља удружењем.

Симболи визуелног идентитета

Члан 18.

Удружење може имати свој знак, логотип и друге симболе, у складу са статутом.

Симболи визуелног идентитета удружења не могу бити идентични симболима других удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у регистар нити изазивати забуну о удружењу, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

ИИИ. ЧЛАНСТВО И ОРГАНИ

Чланство у удружењу

Члан 19.

Свако лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан удружења.

Физичко лице може бити члан удружења независно од година старости, у складу са овим законом и статутом.

Изјаву о приступању, односно учлањењу у удружење за малолетно лице до 14 година живота даје његов законски заступник у складу са законом, а ако је у питању малолетник са навршених 14 година живота изјаву даје сам малолетник уз изјаву о давању сагласности његовог законског заступника у складу са законом.

Изјаве из става 3. овог члана морају да садрже потврду о овери потписа у складу са законом.

Удружење води евиденцију о својим члановима.

Ништавост одлуке органа удружења

Члан 20.

Сваки члан удружења може покренути поступак пред надлежним основним судом за утврђивање ништавости општег акта удружења који је донет супротно статуту или другом општем акту удружења, односно за утврђивање ништавости појединачног акта удружења који је донет супротно закону, статуту или другом општем акту удружења, у року од петнаест дана од дана сазнања за акт, а најкасније у року од шест месеци од дана доношења акта.

Утврђивањем ништавости акта из става 1. овог члана не дира се у права стечена од стране трећих савесних лица.

Поступак за утврђивање ништавости акта из става 1. овог члана води се према одредбама закона којим се уређује парнични поступак.

Управљање удружењем

Члан 21.

Чланови управљају удружењем непосредно или преко својих изабраних представника у органима удружења.

Скупштина удружења

Члан 22.

Скупштина је највиши орган удружења.

Скупштину чине сви чланови удружења.

Статутом се може одредити начин представљања чланова удружења у скупштини удружења.

Скупштина удружења усваја статут удружења, његове измене и допуне, бира и разрешава лице овлашћено за заступање удружења, ако статутом удружења није предвиђено другачије, одлучује о удруживању у савезе, о усвајању годишњег финансијског извештаја удружења, о статусним променама удружења и престанку рада удружења, као и другим питањима утврђеним статутом удружења.

Статутом се може утврдити другачији назив органа који има функцију скупштине.

Редовна седница скупштине одржава се најмање једном годишње, при чему се статутом удружења може предвидети и краћи рок.

Ванредна седница скупштине мора се сазвати ако захтев за њено сазивање, у писаном облику, поднесе једна трећина чланова удружења, с тим што се статутом може утврдити мањи број чланова удружења од броја утврђеног овим законом.

Ванредна седница скупштине мора се одржати најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за њено сазивање.

Начин сазивања скупштине, као и начин рада и доношење одлука ближе се уређује статутом.

Заступник удружења

Члан 23.

Удружење има једно или више лица овлашћених за заступање удружења (у даљем тексту: заступник удружења), изабраних, односно именованих на начин утврђен статутом.

За заступника удружења може бити одређено само пословно способно физичко лице које има пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије.

Заступник удружења дужан је да се придржава овлашћења одређених статутом и одлуком надлежног органа удружења.

Други органи удружења

Члан 24.

Статутом се могу предвидети и други органи удружења.

Одговорност за штету

Члан 25.

Чланови органа удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују удружењу, ако је та одлука донета грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује, осим ако су у поступку доношења одлуке издвојили своје мишљење у записник.

Поступак за накнаду штете покреће се на основу одлуке органа одређеног статутом удружења или статутом одређеног дела чланова удружења. Одлуком се може одредити посебни заступник удружења за поступак за накнаду штете.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на радње заступника удружења.

ИВ. УПИС У РЕГИСТАР

Вођење Регистра удружења

Члан 26.

Регистар удружења (у даљем тексту: Регистар) води Агенција за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција), као поверени посао.

Регистар из става 1. овог члана води се у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Садржину, начин уписа и вођења Регистра из става 1. овог члана ближе уређује министар надлежан за послове управе (у даљем тексту: Министар).

Регистратор удружења

Члан 27.

Агенција води Регистар преко Регистратора удружења (у даљем тексту: Регистратор).

На услове и поступак именовања Регистратора, као и на његова овлашћења и обавезе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује регистрација привредних субјеката, осим ако овим законом није другачије утврђено.

Садржина Регистра

Члан 28.

У Регистар се уписују: назив и скраћени назив удружења, седиште и адреса удружења; област остваривања циљева удружења; датум оснивања удружења; привредне и друге делатности које удружење непосредно обавља; лично име, пребивалиште, односно боравиште и јединствени матични број грађана, односно број путне исправе и државу издавања путне исправе заступника удружења; предвиђено време за које се удружење оснива; чланство у савезу удружења; датум доношења, односно измена и допуна статута; подаци о статусној промени; подаци везани за ликвидацију и стечај удружења; забелешка о покретању поступка за забрану рада удружења и забрана рада удружења; престанак удружења; број и датум доношења решења о упису, промени података и брисању из Регистра.

Пријава за упис

Члан 29.

Упис у Регистар врши се на основу пријаве за упис.

Садржину и изглед пријаве из става 1. овог члана ближе уређује Министар.

Пријаву за упис подноси заступник удружења.

Уз пријаву се подnose оснивачки акт, два примерка статута, као и друге исправе које се утврђују актом који доноси Министар.

Одбацивање пријаве за упис

Члан 30.

Регистратор решењем одбацује пријаву:

- 1) ако је назив удружења идентичан називу другог удружења које је уписано или уредно пријављено за упис у Регистар;
- 2) ако је назив удружења заменљив са називом другог удружења, изазива забуну о удружењу, његовим циљевима или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради;
- 3) ако је пријава поднета од неовлашћеног лица, односно уз пријаву нису поднете прописане исправе;

4) ако пријава, оснивачки акт или статут не садрже све податке прописане законом.

Прекид поступка уписа

Члан 31.

Ако Регистратор оцени да се ради о удружењу из члана 2. став 4. овог закона или да су циљеви удружења у супротности са одредбама члана 3. став 2. овог закона, закључком прекида поступак уписа у Регистар и Уставном суду подноси предлог за забрану рада удружења.

Против закључка из става 1. овог члана није дозвољена посебна жалба.

По пријему одлуке Уставног суда Регистратор ће, зависно од садржине одлуке, решењем одбацити пријаву - ако је удружењу изречена забрана рада или наставити са поступком уписа - ако је одбијен предлог за забрану рада удружења.

Решење о упису у Регистар

Члан 32.

Упис у Регистар врши се у року од 30 дана од дана подношења уредне пријаве за упис.

Регистратор доноси решење о упису у Регистар.

Уз решење о упису у Регистар удружењу се доставља примерак статута који се оверава печатом Агенције и потписом Регистратора, чиме се потврђује његова истоветност са примерком статута који се чува у Агенцији.

Ако се, у року из става 1. овог члана, не донесе решење о упису у Регистар, односно решењем не одбаци пријава за упис у Регистар, сматраће се да је удружење уписано у Регистар наредног дана од дана истека тог рока.

Промена података који се уписују у Регистар

Члан 33.

Удружење је дужно да Регистратору пријави сваку промену података који се уписују у Регистар, у року од 15 дана од дана настале промене.

На упис промена података у Регистру сходно се примењују одредбе овог закона о упису удружења у Регистар.

Јавност Регистра

Члан 34.

Подаци уписани у Регистар су јавни, у складу са законом.

Свако може да се поузда у тачност података уписаних у Регистар.

Накнада за вођење Регистра

Члан 35.

Влада прописује висину накнаде за упис удружења у Регистар и друге услуге које пружа Агенција у поступку вођења Регистра, на предлог Управног одбора Агенције.

В. ИМОВИНА И ОБАВЉАЊЕ АКТИВНОСТИ

Начин стицања имовине удружења

Члан 36.

Удружење може стицати имовину од чланарине, добровољних прилога, донација и поклона (у новцу или натури), финансијских субвенција, оставина, камата на улоге, закупнине, дивиденди и на други законом дозвољени начин.

Физичка и правна лица која дају прилоге и поклоне удружењима могу бити ослобођена одговарајућих пореских обавеза у складу са законом којим се уводи одговарајући јавни приход.

Активности удружења

Члан 37.

Удружење може да врши оне активности којима се остварују циљеви утврђени његовим статутом.

Удружење може непосредно да обавља и привредну или другу делатност којом се стиче добит у складу са законом којим се уређује класификација делатности, под следећим условима:

- 1) да је делатност у вези са његовим статутарним циљевима;
- 2) да је делатност предвиђена статутом;
- 3) да је делатност мањег обима, односно да се делатност обавља у обиму потребном за остваривање циљева удружења.

Делатност из става 2. овог члана уписује се у Регистар привредних субјеката и обавља се у складу са прописима којима је уређена област у коју спадају активности које се обављају.

Удружење може отпочети са непосредним обављањем делатности из става 2. овог члана тек након уписа делатности у Регистар из става 3. овог члана.

Послови које удружење закључи супротно одредби ст. 1. и 2. овог члана правно су ваљани, осим ако је треће лице знало или је морало знати за прекорачење.

Удружење нема право да остварену добит од привредне или друге делатности расподељује својим оснивачима, члановима, члановима органа удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима.

Под повезаним лицима, у смислу овог закона, сматрају се лица која су као таква утврђена законом којим се уређују привредна друштва.

Средства за реализовање програма од јавног интереса

Члан 38.

Средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма (у даљем тексту: програм) које реализују удружења, а који су од јавног интереса обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Влада, односно министарство надлежно за област у којој се остварују основни циљеви удружења додељује средства из става 1. овог члана на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма.

Под програмом од јавног интереса из става 1. овог члана нарочито се сматрају програми у области: социјалне заштите, борачко-инвалидске заштите, заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци, заштите интерно расељених лица са Косова и Метохије и избеглица, подстицање наталитета, помоћи старима, здравствене заштите, заштите и промовисања људских и мањинских права, образовања, науке, културе, информисања, заштите животне средине, одрживог развоја, заштите животиња, заштите потрошача, борбе против корупције, као и хуманитарни програми и други програми у којима удружење искључиво и непосредно следи јавне потребе.

Влада уређује ближе критеријуме, услове, обим, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава из става 1. овог члана, уколико се утврди да удружење добијена средства не користи за реализовање одобрених програма.

Одредбе ст. 1 - 4. овог члана сходно се примењују и на средства која се удружењима додељују из буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Удружења која су из буџета Републике, односно аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе добила средства за реализовање програма од јавног интереса најмање једанпут годишње чине доступним јавности извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава и тај извештај достављају даваоцу средстава.

Удружење је обавезно да средства из става 1. овог члана користи искључиво за реализовање одобрених програма.

Одредба става 6. овог члана сходно се примењује и на удружења која су у претходној години, у складу са законом, користила пореске и царинске олакшице.

Пословне књиге и финансијски извештаји

Члан 39.

Удружење води пословне књиге, сачињава финансијске извештаје и подлеже вршењу ревизије финансијских извештаја, у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.

Годишњи обрачуни и извештаји о активности удружења подnose се члановима удружења на начин утврђен статутом.

Одговорност за обавезе удружења

Члан 40.

За своје обавезе удружење одговара целокупном својом имовином.

Чланови удружења и органа удружења могу лично одговорати за обавезе удружења, ако поступају са имовином удружења као да је у питању њихова имовина или злоупотребе удружење као форму за незаконите или преварне сврхе.

Коришћење имовине удружења

Члан 41.

Имовина удружења може да се користи једино за остваривање његових статутарних циљева.

Имовина удружења не може се делити његовим члановима, оснивачима, члановима органа удружења, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима.

Повезаним лицима сматрају се лица која су као таква утврђена у погледу забране расподеле добити удружења.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на давање пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем статутарних циљева удружења (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених.

Прималац имовине удружења

Члан 42.

За случај престанка удружења као прималац његове имовине статутом се може одредити само домаће недобитно правно лице које је основано ради остваривања истих или сличних циљева.

Одредба става 1. овог члана не односи се на случај престанка удружења које је у време ступања на снагу овог закона користило имовину у друштвеној, односно државној својини.

Република Србија као прималац имовине

Члан 43.

Ако се у тренутку престанка удружења не може поступити на начин одређен овим законом или статутом за расподелу имовине, или ако удружење престаје на основу одлуке о забрани рада, након спроведеног поступка ликвидације, или статутом није одређен начин располагања имовином после престанка удружења, имовина удружења постаје имовина Републике Србије, с тим што право коришћења припада јединици локалне самоуправе на чијој је територији било седиште удружења.

На начин из става 1. овог члана поступиће се и у случају престанка удружења које је у време ступања на снагу овог закона користило имовину у друштвеној, односно државној својини, без обзира да ли је то удружење у међувремену уписано у Регистар у складу са одредбама овог закона.

Ништавост располагања имовином удружења

Члан 44.

Располагање имовином удружења супротно одредбама овог закона ништаво је.

ВИ. СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ

Појам и врсте статусних промена

Члан 45.

Статусна промена је промена правног положаја удружења извршена на основу одлуке надлежног органа у складу са статутом и овим законом.

Статусне промене су припајање, спајање и подела удружења.

Припајање удружења

Члан 46.

Припајање је пренос целе имовине једног удружења (припојеник) на друго удружење (припојилац), на основу уговора о припајању.

Уговор о припајању садржи називе и седишта удружења, одредбе о преносу имовине удружења које се припаја (тачан опис права и обавеза која се преносе, при чему је дозвољено упућивање на посебне исправе) и права чланова припојеног удружења.

Припајање једног или више удружења другом уписује се у Регистар удружења.

На упис припајања сходно се примењују одредбе овог закона о упису оснивања удружења.

Уз пријаву за упис подносе се и одлуке скупштина удружења која учествују у припајању о прихватању закључења уговора о припајању (у истоветном тексту), уговор о припајању, решење о упису у Регистар удружења која се припајају.

Уписом припајања у Регистар престаје да постоји припојено удружење, а удружење припојилац наставља са радом под називом под којим је уписано у Регистар.

Спајање удружења

Члан 47.

Спајање је оснивање новог удружења на које прелази целокупна имовина два или више удружења која се спајају.

На поступак спајања удружења сходно се примењују одредбе овог закона о припајању.

Спајањем престају да постоје удружења која су се спојила, а новонастало удружење сматра се новим удружењем на које се сходно примењују одредбе овог закона о оснивању удружења.

Подела удружења

Члан 48.

Удружење се може поделити на два или више удружења.

Одлука о подели удружења има правно дејство оснивачког акта.

На поступак поделе сходно се примењују одредбе овог закона о припајању удружења.

Подељено удружење престаје да постоји, а на поступак уписа новонасталих удружења примењују се одредбе овог закона о оснивању удружења.

Удружења настала поделом одговарају солидарно за обавезе подељеног удружења.

Удружења настала поделом уписују се у Регистар после разграничења средстава, права и обавеза (деобни биланс).

ВИИ. ПРЕСТАНАК

Услови и начин брисања удружења из Регистра

Члан 49.

Брисањем из Регистра удружење губи статус правног лица.

Брисање из Регистра врши се само ако:

- 1) се број чланова смањи испод броја оснивача потребног за оснивање, а надлежни орган удружења не донесе одлуку о пријему нових чланова у року од 30 дана;
- 2) истекне време на које је удружење основано, када је удружење основано на одређено време;
- 3) надлежни орган удружења донесе одлуку о престанку рада;
- 4) је извршена статусна промена која, у складу са овим законом, има за последицу престанак удружења;
- 5) се утврди да удружење не обавља активности на остваривању статутарних циљева, односно да није организовано у складу са статутом дуже од две године непрекидно или ако је протекло двоструко више времена од времена утврђеног статутом за одржавање седнице скупштине, а она није одржана;
- 6) је удружењу забрањен рад;
- 7) стечајем.

Свако може обавестити Регистратора о постојању разлога за брисање удружења из Регистра утврђених ставом 2. тачка 5) овог члана.

Регистратор решењем утврђује чињенице из става 2. тачка 5) овог члана.

У случајевима из става 2. тач. 1), 2), 3), 5) и 6) овог члана брисање из Регистра врши се након спроведеног поступка ликвидације удружења, ако законом није другачије одређено. О спровођењу поступка ликвидације у Регистар се уписује забелешка.

Забрана рада удружења

Члан 50.

О забрани рада удружења из члана 2. став 4. овог закона, као и удружења чији су циљеви или деловање супротни одредби члана 3. став 2. овог закона одлучује Уставни суд.

Одлука о забрани рада удружења може се заснивати на радњама чланова удружења ако постоји веза између тих радњи и деловања удружења или његових циљева, ако се радње заснивају на организованој вољи чланова и ако се према околностима случаја може сматрати да је удружење толерисало радње својих чланова.

Удружењу ће се забранити рад ако се учлани у међународну организацију или удружење из члана 2. став 4. овог закона, односно које делује ради остваривања циљева из члана 3. став 2. овог закона.

Забрана рада савеза односи се и на она удружења у његовом чланству која су изричито била обухваћена поступком забране.

Симболи визуелног идентитета и друге ознаке удружења коме је забрањен рад (заставе, паролe, униформе, грбови, значке и др) не смеју се јавно употребљавати.

Покретање поступка за забрану рада удружења

Члан 51.

Поступак за забрану рада удружења покреће се на предлог Владе, Републичког јавног тужиоца, министарства надлежног за послове управе, министарства надлежног за област у којој се остварују циљеви удружења или Регистратора.

Поступак за забрану рада удружења може се покренути и водити и у односу на удружења која немају статус правног лица.

О покретању поступка за забрану рада удружења у Регистар се уписује забелешка.

Ликвидација удружења

Члан 52.

Ликвидација удружења се спроводи када удружење има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза.

На питања која се тичу поступка ликвидације удружења која нису уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се регулише ликвидација привредног друштва.

Предлог за покретање поступка ликвидације у случајевима из члана 49. став 2. тач. 1), 2), 3), 5) и 6) и члана 54. став 2. овог закона подноси Регистратор.

Од тренутка када су се стекли услови за покретање поступка ликвидације, удружење може предузимати само активности потребне за спровођење ликвидационог поступка.

Доношењем одлуке о престанку удружења ликвидацијом и именовањем ликвидационог управника престају овлашћења органа удружења и заступника и пуномоћника удружења, осим овлашћења надзорног одбора, ако га удружење има.

Одлука о престанку удружења ликвидацијом

Члан 53.

У случајевима из члана 49. став 2. тач. 1), 2) и 3) овог закона, скупштина удружења дужна је да у року од 15 дана од дана наступања разлога за престанак удружења донесе одлуку о престанку удружења ликвидацијом и именовању ликвидационог управника и да ову одлуку у року од три дана од дана доношења достави Регистратору.

Удружење је дужно да одлуку из става 1. овог члана објави у „Службеном гласнику Републике Србије” у року од три дана од дана доношења, с позивом повериоцима да у року од 30 дана од дана објављивања одлуке пријаве своја потраживања.

Дејство отварања поступка ликвидације наступа објавом из става 2. овог члана.

Поступак ликвидације у случају да није донета одлука

Члан 54.

Ако одлука о отварању поступка ликвидације и именовању ликвидационог управника не буде донета или не буде објављена, заступник удружења дужан је да о томе обавести Регистратора у року од три дана од истека рока за њено доношење, односно објављивање.

У случају из става 1. овог члана, као и у случају када заступник удружења не обавести Регистратора о томе да су се стекли услови за спровођење поступка ликвидације, Регистратор у року од три дана од дана пријема обавештења, односно од сазнања и утврђивања да су испуњени услови за спровођење ликвидације, подноси предлог за покретање поступка ликвидације, о трошку удружења и за именовање ликвидационог управника.

На начин из става 2. овог члана Регистратор поступа и у случајевима престанка удружења из разлога утврђених у члану 49. став 2. тач. 5) и 6).

Упис ликвидације у Регистар

Члан 55.

Овлашћење за заступање удружења прелази на ликвидационог управника даном отварања поступка ликвидације.

Одлука скупштине удружења о престанку удружења и подаци о ликвидационом управнику уписују се у Регистар.

У називу удружења уписује се ознака „у ликвидацији”.

Поступак после спроведене ликвидације

Члан 56.

Са имовином удружења која преостане после намирења поверилаца и измирења пореских обавеза, ликвидациони управник поступа на начин предвиђен овим законом и статутом удружења.

После предаје имовине примаоцима, ликвидациони управник подноси пријаву за брисање удружења из Регистра, уз коју прилаже извештај о току ликвидације и изјаву да је сва имовина подељена у складу са законом и статутом.

Скраћени поступак ликвидације

Члан 57.

Удружење може престати по скраћеном поступку ликвидације ако после доношења одлуке о престанку рада удружења већина чланова скупштине дâ Регистратору изјаву да су измирене све пореске обавезе, обавезе удружења према повериоцима и да су регулисани сви односи са запосленима.

Изјава из става 1. овог члана мора да садржи потврду о овери потписа у складу са законом.

Чланови скупштине удружења из става 1. овог члана одговарају солидарно за обавезе удружења три године од дана брисања удружења из Регистра.

Удружење које престаје по скраћеном поступку брише се из Регистра, уз уписивање у Регистар личних имена и пребивалишта, односно назива и седишта чланова скупштине из става 1. овог члана, са назначењем њихове солидарне одговорности за обавезе удружења.

Стечај удружења

Члан 58.

Над удружењем које је трајније неспособно за плаћање спроводи се поступак стечаја сходном применом одредаба закона којим се регулише стечај и пореских закона којима се уређује третман обвезника у стечају.

Регистратор брише удружење из Регистра на основу правоснажне одлуке о закључењу стечајног поступка.

На упис у Регистар података који се односе на стечај удружења сходно се примењују одредбе закона којим се регулише стечај о упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка.

Пријаву за упис података из става 3. овог члана Регистратору доставља стечајни управник.

ВИИИ. СТРАНА УДРУЖЕЊА

Појам страног удружења

Члан 59.

Страно удружење, у смислу овог закона, јесте удружење са седиштем у другој држави, основано по прописима те државе ради остваривања неког заједничког или општег интереса или циља, а чије деловање није усмерено на стицање добити, као и међународно удружење или друга страна, односно међународна невладина организација која има чланове који су се на добровољној основи повезали ради остваривања неког заједничког или општег интереса или циља који није усмерен на стицање добити.

Одредбе овог закона које се односе на упис у Регистар и рад удружења примењују се и на упис и рад представништва, канцеларије и другог организационог облика страног или међународног невладиног недобитног удружења које има седиште на територији Републике Србије (у даљем тексту: представништво страног удружења), ако законом или међународним уговором није другачије утврђено.

Вођење Регистра страних удружења

Члан 60.

Представништво страног удружења може да делује на територији Републике Србије након уписа у Регистар страних удружења који води Агенција, као поверени посао.

Регистар из става 1. овог члана води се у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Садржину, начин уписа и вођења Регистра из става 1. овог члана ближе уређује Министар.

Регистратор страних удружења

Члан 61.

Агенција води Регистар страних удружења преко Регистратора страних удружења.

На услове и поступак именованга Регистратора страних удружења, као и на његова овлашћења и обавезе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује регистрација привредних субјеката, осим ако овим законом није другачије утврђено.

Садржина Регистра страних удружења

Члан 62.

У Регистар страних удружења уписује се: назив и скраћени назив страног удружења; држава у којој је страно удружење основано и седиште тог удружења у тој држави; назив организационог облика страног удружења; адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији и његових огранака; време за које је представништво страног удружења основано; име и презиме лица овлашћеног за заступање и представљање страног удружења у Републици Србији, пребивалиште и јединствени матични број грађана ако се ради о држављанину Републике Србије, односно боравиште у Републици Србији и број путне исправе и државу издавања путне исправе ако се ради о страном држављанину; циљеви страног удружења; забелешка о покретању поступка за забрану рада представништва страног удружења и забрана рада представништва страног удружења; број и датум доношења решења о упису, промени података и брисању из Регистра страних удружења.

Пријава за упис и упис представништва страног удружења у Регистар страних удружења

Члан 63.

Упис у Регистар страних удружења врши се на основу пријаве за упис представништва страног удружења.

Садржину и изглед пријаве из става 1. овог члана ближе уређује Министар.

Уз пријаву за упис подноси се: оверена фотокопија акта и оверен превод акта о регистрацији удружења у матичној држави или оверена фотокопија потврде (изјаве) оверене од стране суда или јавног бележника да удружење има према праву матичне државе статус правног лица и без уписа у регистар и оверен превод потврде (изјаве); оверена фотокопија одлуке и оверен превод одлуке надлежног органа страног удружења о отварању представништва у Републици Србији; оверен документ и оверен превод документа матичне државе из кога се утврђује ко су оснивачи удружења које оснива представништво у Републици Србији; оверена одлука и оверен превод одлуке о лицу овлашћеном за заступање и представљање представништва страног удружења, оверена фотокопија исправе о идентитету тог лица и пријава пребивалишта, односно боравишта у Републици Србији; фотокопија и оверен превод статута или одговарајућег акта који садржи податке о седишту и унутрашњој организацији представништва страног удружења на територији Републике Србије.

Регистратор страних удружења доноси решење о упису представништва страног удружења у Регистар страних удружења.

Решење о упису представништва страног удружења у Регистар страних удружења објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, о трошку страног удружења.

Јавност Регистра страних удружења

Члан 64.

Подаци уписани у Регистар страних удружења су јавни, у складу са законом.

Примена прописа на запослене у представништву страног удружења

Члан 65.

На странце запослене у представништвима страног удружења примењују се прописи којима се уређује кретање и боравак странаца.

На држављане Републике Србије запослене у представништвима страног удружења примењују се прописи Републике Србије.

Средства за рад представништва страног удружења

Члан 66.

Представништво страног удружења може из иностранства уносити финансијска средства за рад представништва и за остваривање свог програма у складу са одредбама закона којим се уређује девизно пословање.

Представништво страног удружења може, после измирења свих доспелих пореских и других обавеза у Републици Србији, изнети неутрошена финансијска средства из става 1. овог члана, у складу са одредбама закона којим се уређује девизно пословање.

Представништво страног удружења може привремено да увезе предмете и опрему који су потребни за његов рад и да их изнесе из Републике Србије у складу са царинским прописима и прописима о спољнотрговинском пословању.

Забрана рада представништва страног удружења

Члан 67.

Представништво страног удружења има право да делује слободно на територији Републике Србије, ако његови циљеви и деловање нису у супротности са Уставом Републике Србије, овим законом, међународним уговорима које је закључила Република Србија и другим прописима.

Поступак за забрану рада представништва страног удружења покреће се на предлог Владе, Републичког јавног тужиоца, министарства надлежног за послове управе, министарства надлежног за област у којој се остварују циљеви удружења или Регистратора страних удружења.

Одлуку о забрани рада представништва страног удружења чији су циљеви или деловање супротни одредби става 1. овог члана доноси Уставни суд.

Брисање представништва страног удружења из Регистра страних удружења

Члан 68.

Представништво страног удружења престаје и брише се из Регистра страних удружења:

- 1) ако је страно удружење престало са радом;
- 2) ако је страно удружење одлучило да представништво престане са радом;
- 3) ако је представништву страног удружења забрањен рад одлуком Уставног суда.

Регистратор страних удружења доноси решење о брисању представништва страног удружења из Регистра страних удружења.

Решење о брисању представништва страног удружења из Регистра страних удружења објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, о трошку страног удружења.

ИХ. ПРАВНА СРЕДСТВА

Право на жалбу

Члан 69.

Против решења Регистратора удружења и Регистратора страних удружења донесеног у првом степену може се изјавити жалба Министру.

Право на управни спор

Члан 70.

Решење Министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Х. НАДЗОР

Надлежност за вршење надзора

Члан 71.

Надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за послове управе. Инспекцијски надзор врши Министарство преко управних инспектора.

ХИ. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 72.

Новчаном казном од 300.000 до 900.000 динара казниће се за привредни преступ удружење ако непосредно обавља привредну или другу делатност у циљу стицања добити која није у вези са његовим статутарним циљевима или није предвиђена статутом или је обавља иако је надлежни орган утврдио да не испуњава услове за обављање делатности (члан 37. став 2).

За привредни преступ из става 1. овог члана новчаном казном од 30.000 до 90.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Прекршаји

Члан 73.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај удружење ако:

- 1) остварује активности супротно закону, статуту и другим општим актима, као и правилима савеза чији је члан (члан 9);
- 2) обавља привредну или другу делатност у већем обиму, односно у обиму који није потребан за остваривање циљева удружења (члан 37. став 2. тачка 3);
- 3) имовину не користи једино за остваривање својих статутарних циљева (члан 41);
- 4) представништво страног удружења отпочне да делује пре уписа у Регистар (члан 60. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Члан 74.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај удружење:

- 1) ако не омогући јавност рада на начин утврђен статутом (члан 5);
- 2) ако назив или скраћени назив не употребљава у правном саобраћају у облику у коме је уписан у Регистар (члан 15);

3) ако у року од 15 дана не пријави Регистратору промену података који се уписују у Регистар (члан 33. став 1);

4) ако извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава не учини доступним јавности и тај извештај не достави даваоцу средстава (члан 38. став 6).

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Члан 75.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај заступник удружења ако у прописаном року не обавести Регистратора да није донета одлука о покретању поступка ликвидације или да она није објављена (члан 54. став 1).

ХИИ. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона Министар доноси прописе за извршавање овог закона.

Члан 77.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по прописима који важе до почетка примене овог закона.

Члан 78.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези основани према Закону о друштвеним организацијама и удружењима грађана („Службени гласник СРС”, бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93 и 48/94), као и они који имају седиште на територији Републике Србије, а уписани су у Регистар према Закону о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, број 42/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 73/2000), настављају са радом као удружења од дана почетка примене овог закона, с тим што су дужни да у року од 18 месеци од дана почетка примене овог закона ускладе свој статут и друге опште акте са одредбама овог закона.

Члан 79.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези из члана 78. овог закона дужни су да Регистратору уз пријаву за упис усклађивања поднесу решење о упису у Регистар друштвених организација и удружења грађана, односно Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација, одлуку о избору заступника удружења и оверену фотокопију личне карте заступника удружења, као и два примерка новог статута.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези који не поступе у складу са ставом 1. овог члана, по спроведеном поступку ликвидације, решењем Регистратора бришу се из Регистра и губе статус правног лица, а њихова имовина прелази на лица одређена статутом, односно законом.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министру. Решење Министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 80.

Непокретности у друштвеној својини на којима право коришћења имају друштвене организације, удружења или облици повезивања удружења (савези), са седиштем на територији Републике Србије (у даљем тексту: друштвене организације), даном ступања на снагу овог закона постају средства у државној својини на којима право коришћења има јединица локалне самоуправе на чијој се територији непокретности налазе.

Члан 81.

Непокретности у друштвеној својини на којима су друштвене организације до дана ступања на снагу овог закона имале право коришћења прелазе у својину, односно сусвојину ових друштвених организација, сразмерно уделу којим су друштвене организације учествовале у финансирању ових непокретности сопственим средствима оствареним од добровољних чланарина, поклона, донација, легата и на други законом дозвољени начин.

Сопственим средствима из става 1. овог члана не сматрају се средства остварена по основу вршења јавних овлашћења или друга средства остварена из буџета друштвенополитичких заједница.

Својинска права из става 1. овог члана утврђују се у поступку пред надлежним судом.

Члан 82.

Друштвене организације које су пре него што су на основу закона пререгистроване из статуса удружења грађана у друштвене организације имале право својине на непокретностима у друштвеној, односно државној својини права по том основу остварују по закону којим се уређује денационализација.

Члан 83.

Друштвене организације које су до дана ступања на снагу овог закона имале право коришћења на непокретностима у државној својини, односно на непокретностима које по спроведеном судском поступку постану државна својина, настављају са фактичким коришћењем ових непокретности под условима који не могу бити неповољнији од услова какви су били до дана ступања на снагу овог закона.

Јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе непокретности на којима право коришћења имају друштвене организације, има право да откаже даље коришћење непокретности ако друштвена организација не усклади свој рад са одредбама овог закона у прописаном року, као и у случају када непокретности користи супротно намени или циљевима утврђеним статутом.

Акт из става 2. овог члана јединица локалне самоуправе доноси уз сагласност Републичке дирекције за имовину Републике Србије.

Имовина у друштвеној, односно државној својини из члана 80. и члана 81. ст. 1. и 2. овог закона на којој право коришћења, односно право располагања имају друштвене организације не може се отуђивати до дана почетка примене овог закона.

Члан 84.

Покретна имовина у друштвеној својини на којој право коришћења имају друштвене организације са седиштем на територији Републике Србије даном ступања на снагу овог закона постају средства у својини друштвених организација.

Члан 85.

Сва имовина коју друштвене организације из члана 78. став 1. овог закона стекну након дана почетка примене овог закона јесте њихова својина, осим имовине стечене у вршењу јавних овлашћења.

Члан 86.

Страна удружења која су отпочела са деловањем на територији Републике Србије пре дана почетка примене овог закона дужна су да своје деловање усагласе са овим законом и да поднесу пријаву за упис у Регистар страних удружења, са потребним документима, у року од три месеца од дана почетка примене овог закона.

Ако страном удружење не поступи у складу са одредбом става 1. овог члана, Регистратор страних удружења доноси решење о престанку његовог рада, до уписа у Регистар страних удружења.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министру. Решење Министра је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Агенција за привредне регистре ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона од надлежних органа прибавити постојећу евиденцију о страним удружењима.

Члан 87.

Агенција за привредне регистре преузеће од министарства надлежног за послове управе и министарства надлежног за унутрашње послове регистре друштвених организација и удружења грађана, предмете, архиву и регистратурски материјал настао у раду на вођењу регистара, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 88.

До почетка рада основних судова поступак за утврђивање ништавости општег акта удружења из члана 20. овог закона покреће се пред надлежним општинским судом.

Члан 89.

Даном почетка примене овог закона одредбе Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и „Службени гласник РС”, бр. 53/93, 67/93 и 48/94) и Закона о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ”, број 42/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94, 28/96 и 73/2000), престају да се примењују на удружења грађана, друштвене организације и њихове савезе, осим на спортске организације и удружења.

Чланови 67. до 75. Закона о кретању и боравку странаца („Службени лист СФРЈ”, бр. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 и 53/91) и члан 60. став 1. тачка 2. Закона о утврђивању одређених надлежности аутономне покрајине („Службени гласник РС”, број 6/02), престају да важе даном почетка примене овог закона.

Члан 90.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почеће да се примењује даном истека три месеца од дана ступања на снагу, изузев члана 32. став 4. који ће почети да се примењују даном истека две године од дана ступања на снагу.